

1 שְׂאִמְרוּ דָּבָר שְׂמוּעָה מִפִּי פְּעוֹלָם הָיָה לֵאחֹר פְּטִירִיתִי, וְעַל יְדֵי כֹךְ
 2 יִחָשֵׁב כְּאִילוֹ אֲנִי גַר בְּבֵת אַחַת גַּם בְּעוֹלָם הַזֶּה וְגַם בְּעוֹלָם הַבָּא,
 3 מִשּׁוּם דָּאֵמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשּׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחִי, כֹּל תַּלְמִיד חֶכֶם
 4 שְׂאוֹמְרִים דָּבָר שְׂמוּעָה מִפִּי פְּעוֹלָם הָיָה לֵאחֹר מוֹתוֹ, שְׁפֹתָיו
 5 דּוֹבְבוֹת פֶּקֶדֶר – הַשְׁפָּתִים שְׁלוֹ נְעוֹת בִּקְבָר, כְּאִילוֹ הוּא עֲצָמוֹ אוֹמֵר
 6 עֵתָה שְׂמוּעָה זֹה, וְנִמְצָא שְׂבָאוֹתָה שְׁעָה שְׂאוֹמְרִים דְּבַר הַלְכָה
 7 בְּשִׁמּוֹ הוּא גַר בְּשֵׁנִי עוֹלָמוֹת, שֶׁנִּשְׁמָתוֹ נִמְצָאָה בִּישִׁיבָה שֶׁל מַעֲלָה,
 8 וּשְׁפֹתָיו נְעוֹת בִּקְבָר, בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק בֶּן זְעָרָא,
 9 וְאִתְּתָא – וְיֵשׁ אוֹמְרִים שְׂאֵמֵר כֵּן שְׁמַעוֹן נִזְרָא, מָאִי קָרָא, מֵאִיזָה
 10 פֶּסוּק לּוֹמְדִים זֹאת, שְׁפֹתָיו דּוֹבְבוֹת בִּקְבָר, שְׂנֵאמַר (ש"ש י ט)
 11 'וְחִכְךָ בֵּין הַצֹּב הוֹלֵךְ לְדוֹדִי לְמִשְׁרָם דּוֹבֵב שְׁפָתַי וְשִׁנַּי', 'וְחִכְךָ'
 12 הַכּוֹנוּהַ לְדַבְּרֵי תוֹרָה, שֶׁהַפֶּסוּק מִמְשִׁיל אוֹתוֹם לִיָּין, וְהֵם כְּמוֹ בּוֹמֵר
 13 שֶׁל עֲנָבִים – כְּלִי שֶׁנִּמְחִידִים בּוֹ אֶת הָעֲנָבִים לְהַתְחַמֵּם, שֶׁעַל יְדֵי כֹךְ
 14 זֶב מִהֶם הֵיִן מִדָּה, מִה בּוֹמֵר שֶׁל עֲנָבִים, בֵּינָן שְׁמִינִי אֲדָם אֲצַבְעוּ
 15 עָלָיו, מִיָּד דּוֹבֵב – הֵיִן שָׁבוּ זֶב וּמִבְצִבֵּץ וְיוֹצֵא, שֶׁמִּחֲמַת שֶׁהָעֲנָבִים
 16 רִכִּים, בִּגְנִיעָה לְבַד יוֹצֵא מִהֶם הֵיִן, אֵף תַּלְמִיד חֶכֶם כֵּן, שֶׁכֵּיִן
 17 שְׂאוֹמְרִים דָּבָר שְׂמוּעָה מִפִּי פְּעוֹלָם הָיָה, שְׁפֹתָיו דּוֹבְבוֹת
 18 פֶּקֶדֶר, וְזֶה פִּירוּשׁ הַפֶּסוּק 'דּוֹבֵב שְׁפָתַי יִשְׁנִים', שִׁשְׁנִים, הֵם אוֹתוֹם
 19 שֶׁכֶּבֶר מֵתָה, שְׁפֹתָיו דּוֹבְבוֹת בִּקְבָר.
 20 שְׁנֵינוּ בְּמִשְׁנָה: אֶחָד בֶּן תִּשְׁעֵי שָׁנִים וְכו' וְאֶחָד שְׁהוּא בֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה
 21 שֶׁלֹּא הִבִּיא שְׁתֵּי שְׁעֵרוֹת, שׁוּם הֵם שְׂדִינִים כִּקְטָן. וּמוֹכַח שֶׁבֶן
 22 עֶשְׂרִים שֶׁלֹּא הִבִּיא שְׁעֵרוֹת דִּינוֹ כִּקְטָן וּמִמֵּתִינִים לוֹ עַד שִׁיגְדֵל.
 23 מִקְשָׁה הַגִּמְרָא: וְיִמְיָנָהוּ – קֶשֶׁה עַל מִשְׁנֵתָנוּ מִמִּשְׁנָה בְּמִסְכַּת נִדָּה
 24 (מנח), שֶׁכֶּךְ שְׁנֵינוּ בִּדְה, בֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה שֶׁלֹּא הִבִּיא שְׁתֵּי שְׁעֵרוֹת, וּנְפִלָה
 25 לְפָנָיו יְבִמָּה, יִבְיֹאוּ קְרוֹבִיָּה רֵאִיָּה שְׁהוּא כֶּבֶר בֶּן עֶשְׂרִים, וְהוּא הִפְרִים
 26 – וְהָיָה הוּא סְרִיס, וְדִינוֹ שֶׁלֹּא חוֹלֵץ וְלֹא מִיָּבֵם, שְׁהָיָה מֵיעֵטָה אוֹתוֹ
 27 הַתּוֹרָה בְּמָה שְׂנֵאמַר (דברים כה ז) 'לִהְיוֹת לְאִחִיו שֵׁם בִּישְׂרָאֵל',
 28 וְסְרִיס, שְׁאִינוּ מוֹלִיד, אִינוּ יוֹכֵל לְהִקְיֵם שֵׁם. וְכֵן בֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה
 29 שֶׁלֹּא הִבִּיא שְׁתֵּי שְׁעֵרוֹת וּנְפִלָה לִיְבִיּוֹם, יִבְיֹאוּ רֵאִיָּה שְׁהוּא בֶּן
 30 עֶשְׂרִים, וְהוּא אֶחָד לִנְיָה, וְדִינוֹ שֶׁלֹּא חוֹלֵץ וְלֹא מִתְיָבֵם, שְׁהָיָה
 31 מֵיעֵטָה אוֹתוֹ הַתּוֹרָה בְּמָה שְׂנֵאמַר (שם כה ז) 'וְהָיָה הַבְּכוֹר אֲשֶׁר
 32 תֵּלֵד, לְמַעַט אֵיילוֹנִית שְׁאִינָה יוֹלֶדֶת (לעיל כה ז). וְעַל כֹּל פָּנִים מוֹכַח
 33 מִמִּשְׁנָה זֹה שֶׁבֶן עֶשְׂרִים שָׁנָה שֶׁלֹּא הִבִּיא שְׁעֵרוֹת נִחְשָׁב לְגִדּוֹל אֲלֹא
 34 שְׁהוּא סְרִיס, וְאִילוֹ בְּמִשְׁנֵתָנוּ מְבוּאָר שְׂדִינִים כִּקְטָן.
 35 מִתְרַצָּת הַגִּמְרָא: הָא אֶתְמַר עָלָה – הָרִי כֶּבֶר נֵאמַר עַל מִשְׁנָה זֹה,
 36 אָמַר רַב שְׁמוּאֵל בְּרִי יִצְחָק אָמַר רַב, מִה שְׂאֵמֵרָה הַמִּשְׁנָה שֶׁבֶן
 37 עֶשְׂרִים שֶׁלֹּא הִבִּיא שְׁעֵרוֹת דִּינוֹ כְּסְרִיס, וְהוּא – זֶהוּ דּוּקָא בְּאוֹפֵן
 38 שְׁנוּלָדוֹ לוֹ סִימְנֵי פְרִים נּוֹסְפִים, וְלֹכֵן דִּנִּים אוֹתוֹ כְּסְרִיס וּבַחֲזוּקָה
 39 גִּדּוֹל, אֲבָל בֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה שְׁאִין לוֹ סִימְנֵי סְרִיס, אֵף שֶׁלֹּא הִבִּיא
 40 שְׁתֵּי שְׁעֵרוֹת, מְחֻזְקִים אוֹתוֹ כִּקְטָן, וּמִמֵּתִינִים שְׁמָא יִבִּיא שְׁעֵרוֹת.
 41 מִסִּיעֵת הַגִּמְרָא לְתִירוּץ זֶה: אָמַר רַבָּא, דִּיקָא נָפִי – גַּם מִלְשׁוֹן
 42 הַמִּשְׁנָה בְּמִסְכַּת נִדָּה יֵשׁ לְדִיקָא שְׁמוּדוּבָר כְּשִׁישׁ לוֹ סִימְנֵי סְרִיס,
 43 דִּיקָתֵי בְּמִשְׁנָה שֵׁם, 'וְהוּא הִפְרִים', וּמִשְׁמַע שְׁאִין הַכּוֹנוּהַ שְׁנַעֲשָׂה
 44 עֵתָה סְרִיס עַל פִּי רֵאִיָּה זֹה שְׁהוּא כֶּבֶר בֶּן עֶשְׂרִים, אֲלֹא כֶּבֶר לְפָנֵי
 45 כֵּן הָיוּ לָנוּ בּוֹ סִימְנֵי סְרִיס, שְׁמַע מִיָּבֵם – אֲכֵן מוֹכַח כֵּן מִהַמִּשְׁנָה.
 46 מִבְּרַת הַגִּמְרָא: וְכִי – וְאֵם לֹא נִזְלָדוּ לוֹ סִימְנֵי פְרִים, וְהוּא כֶּבֶר בֶּן
 47 עֶשְׂרִים וְלֹא הִבִּיא שְׁתֵּי שְׁעֵרוֹת, שֶׁהַתְּבָאָר בְּדַבְּרֵי רַב שְׁאִין
 48 מְחֻזְקִים אוֹתוֹ כְּסְרִיס, אֲלֹא תוֹלִים שְׁהוּא עֵדִיין קְטָן, עַד כְּפָה – עַד
 49 אִיזָה גִּיל נִיתָן לּוֹמַר שְׁהוּא עֵדִיין קְטָן. מִבְּרַת הַגִּמְרָא: תֵּינִי דְּבִי רַבִּי
 50 תִּיָּא – נִשְׁנָתָה בְּרִייתָא זֹה בְּבֵית מִדְרָשׁוֹ שֶׁל רַבִּי חִיָּא, שֶׁהִשְׁעִיז
 51 הוּא עַד שִׁיגְעוּ רֹחַ שְׁנוּתֵי, וְהֵינּוּ לְמַעַלָּה מִשְׁלוּשִׁים וְחֲמִשָּׁה שָׁנָה,
 52 שֶׁהֵם שְׁוֵא מִשְׁבְּעֵי שְׁנוֹת הָאֲדָם, שְׁאֵז כֶּבֶר אֵין אוֹמְרִים שְׁהוּא קְטָן,
 53 אֲלֹא שְׁהוּא גִדּוֹל וְסְרִיס.
 54 הַגִּמְרָא מְבִיאָה אֶת מִנְהַגוֹ שֶׁל רַבָּא בְּעֵנִין זֶה: כִּי אֶתוֹ לְקַמֵּיהַ דְּרַבָּא
 55 – כְּאִשֶּׁר הָיוּ בָּאִים לְפָנֵי רַבָּא בְּנֵי עֶשְׂרִים שֶׁלֹּא הִבִּיא שְׁתֵּי שְׁעֵרוֹת,
 56 כְּדִי שִׁבְדוּק אֵם הִבִּיא שְׁעֵרוֹת, וְלֹא הָיוּ לוֹ שְׁעֵרוֹת, הִיָּה חוּשׁוֹשׁ
 57 שְׁמָא הָיוּ לוֹ שְׁעֵרוֹת וְנִשְׁרָה, וְלֹכֵן הִיָּה נִדְּחָה כֹךְ, אִי כְּחוּשׁ – אֵם
 58 הַנֶּעַר הִיָּה כְּחוּשׁ וְרוּחַ, אָמַר לָהּ – הִיָּה רַבָּא אוֹמֵר לֵאלּוֹ
 59 שֶׁהִבִּיאָהוּ, וְיָלוּ אֶבְרִיָּהוּ – לְכוּ וְהִכְלִיכוּהוּ עַד שִׁיבְרִיא, וְאֵז יִתְכֵן

הדרן עלך האשה רבה

פרק אחד עשר - נושאים על האנוסה

60 שיביא שתי שערות. ואי בריא – ואם הנער היה בריא ושמן, אָמַר
 61 לָהּ רַבָּא, וְיָלוּ אֶבְרִיָּהוּ, וְאֵז יִתְכֵן שִׁיבִיא שְׁתֵּי שְׁעֵרוֹת. וְהִטְעַם,
 62 מִשּׁוּם דְּהֵינִי סִימְנֵין – סִימְנִים אֵלּוֹ שֶׁל שְׁתֵּי שְׁעֵרוֹת, וְנִמְנִין דְּנִתְרִי
 63 מִחֲמַת כְּחִישוֹתָא – פַּעֲמִים שֶׁהֵם נוֹשְׂרִים מִחֲמַת כְּחִישוֹת הָאֲדָם,
 64 וְאֵם יִבְרִיאָהוּ בְּמֵאכֵל יִשְׂאָרוֹ הַשְּׁעֵרוֹת בְּגוּפּוֹ, וְנִמְנִין דְּנִתְרִי מִחֲמַת
 65 בְּרִיָּתָא – וּפַעֲמִים שֶׁהֵם נוֹשְׂרִים מִחֲמַת בְּרִיָּאוֹת יִתְרִיָּה, וְאֵם
 66 יִכְחִישוּהוּ יִשְׂאָרוֹ בְּגוּפּוֹ, וְיִדְעוּ שְׁהוּא גִדּוֹל.
 67
 68
 69
 70 מִשְׁנֵתָנוּ עוֹסֶקֶת בְּדִין אָדָם שְׁבָא עַל אִשָּׁה לֵּלֵא נִישׁוּאִין הָאֵם נֵאסֵר
 71 בְּקְרוּבוֹתֶיהָ, וְכֵן מִה דִּינוֹ שֶׁל אָדָם שְׁבָא עַל קְרוּבוֹת אִשְׁתּוֹ שֶׁלֹּא
 72 בְּדֶרֶךְ נִישׁוּאִין: נִישׁוּאִין עַל הָאֲנוּסָה וְעַל הַמְּפֹתָה – אָדָם שְׁאֵסֵר אֹ
 73 פִּיתָה אִשָּׁה מוֹתֵר לוֹ לִישָׂא קְרוּבוֹתֶיהָ, כְּגוֹן בִּתָּה אַחֻתָּה וְאִמָּה,
 74 מִשּׁוּם שֶׁלֹּא אִסְרָה תּוֹרָה אֲלֹא קְרוּבוֹת אִשְׁתּוֹ בְּלִבָּד, וְהָאֲנוּסָה
 75 וְהַמְּפֹתָה אֵינָה נִחְשָׁבֶת אִשְׁתּוֹ. אֲבָל הָאֲנוּסָה וְהַמְּפֹתָה עַל הַנְּשׁוּאָה,
 76 כְּלֹמֶר, הָאֲנוּסָה וְהַמְּפֹתָה אֶת קְרוּבוֹת אִשְׁתּוֹ, תִּיָּבֵב בְּדִין כֹּל אִיסוּרֵי
 77 עֵרִוּוֹת.
 78 דִּין נֹסֵף: נִישָׂא אָדָם אֲנוּסָתָא אֲבִיו וּמְפֹתָתָא אֲבִיו, וְאֵף שְׁאִסְרָה תּוֹרָה
 79 לְבוֹא עַל אִשֶּׁת אֲבִיו, שְׂנֵאמַר (ויקרא יח ט) 'עֲרוֹת אִשֶּׁת אָבִיךָ לֹא
 80 תִּגְלַח', אֲלֹא מוֹתֵרֶת לוֹ, כִּיִן שְׂאִשְׁתִּי הוּא מִלְשׁוֹן אִישׁוֹת, וְאֵין
 81 אִישׁוֹת אֲלֹא עַל יְדֵי קְדוּשָׁין, וְאֵלּוֹ שֶׁלֹּא נִתְקַדְשׁוּ לְאֲבִיו אֵינֵן בְּכֻלָּל
 82 'אִשֶּׁת אֲבִיךָ' שְׁאִסְרָה תּוֹרָה. וְכֵן מוֹתֵר לְאָדָם לִשְׂאֵת אֶת הָאֲנוּסָתָא בְּנֵו
 83 וּמְפֹתָתָא בְּנֵו, וְאֵף שְׁאִסְרָה תּוֹרָה לְבוֹא עַל כִּלְתּוֹ, שְׂנֵאמַר (שם טו)
 84 'עֲרוֹת כִּלְתְּךָ לֹא תִּגְלַח', אֲלֹא מוֹתֵרֶת לוֹ, כִּיִן שְׁאִין 'כִּלְתִּי' אֲלֹא
 85 אִשָּׁה מְקוּדָּשֶׁת וְרֹאיוּהָ לְחוּפָה, וְאֵלּוֹ שֶׁלֹּא הִתְקַדְשׁוּ לְבִנּוֹ אֵינֵן
 86 רֹאיוֹת לְהַכְנֵס עִימּוֹ לְחוּפָה, וְאֵינֵן בְּכֻלָּל כִּלְתּוֹ שְׁאִסְרָה עֲלֵיו. רַבִּי
 87 יְהוֹדָה אוֹסֵר בְּנִישׁוּאִין עִם אֲנוּסָתָא אֲבִיו וְעִם מְפֹתָתָא אֲבִיו, וּמִתִּיר
 88 נִישׁוּאִין עִם אֲנוּסָתָא וּמְפֹתָתָא בְּנֵו.

גמרא

89
 90 הַגִּמְרָא מְבִאֵרֶת בְּאִיזָה אוֹפֵן נֵאמַר הֵדִין הִרְאִשׁוֹן שֶׁל הַמִּשְׁנָה:
 91 תֵּינִיָּא לָהּ דְּהֵינִי רַבָּנָן – שְׁנֵינוּ בְּמִשְׁנֵתָנוּ אֶת הֵדִין שְׁשֵׁנוּ חֲכָמִים
 92 בְּבְרִיתָא, אָנֵם אִשָּׁה, מוֹתֵר לִישָׂא בִּתָּה, אֲבָל אָדָם שְׁנֵאֵם אִשָּׁה, וְיֵשׁ
 93 לָהּ בֵּת שְׁנוּלָדָה לָהּ מֵאִישׁ אַחֵר, אָסוּר לִישָׂא אֶת בִּתָּה זֶה.
 94 הַגִּמְרָא מִקְשָׁה עַל דִּין זֶה: וְיִמְיָנָהוּ – וְהִקְשׁוּ סְתִירָה לְדִין זֶה, מִמָּה
 95 שְׁנֵינוּ בְּבְרִיתָא אַחֲרָת, הַנִּמְנֵן מִן הָאִשָּׁה – מִי שֶׁנִּחְשָׁד שְׁבָא עַל
 96 אִשָּׁה וְיוֹצֵא קוֹל עַל כֹּךְ, אָסוּר בְּאִמָּה וּבְכִתְּוָתָהּ, הָרִי שְׁאֵף מִי
 97 שֶׁרֶק נִחְשָׁד שְׁבָא עַל אִשָּׁה אָסוּר בְּקְרוּבוֹתֶיהָ, וְאִילוֹ בְּמִשְׁנָה
 98 וּבְבְרִיתָא הִרְאִשׁוּנָה מְבוּאָר שְׁאֵף אֵם בּוּדָאִי בֹא עֲלֶיהָ מוֹתֵר לוֹ
 99 לִשְׂאֵת אֶת קְרוּבוֹתֶיהָ.
 100 מִתְרַצָּת הַגִּמְרָא: מִה שְׁנֵינוּ בְּבְרִיתָא הָאֲחֻרָנָה שְׁהוּא אָסוּר
 101 בְּקְרוּבוֹתֶיהָ, הֵיִינוּ רַק מְדַרְבְּנָן.
 102 תִּמְחָה הַגִּמְרָא: וְכֵן הִיָּבָא דְּאִיָּבָא אִיסוּרָא מְדַרְבְּנָן תֵּינִי נִישׁוּאִין
 103 לְכִתְּוָתָהּ – וְכִי בְּמִקּוֹם שִׁישׁ אִיסוּר מְדַרְבְּנָן עַל הַנִּישׁוּאִין הָאֵם דֶּרֶךְ
 104 הַתְּנָא לִשְׁנוֹת לִשׁוֹן 'נִישׁוּאִין', וְהֵלֵא הוּא לִשׁוֹן הַמִּתִּיר לִישָׂא
 105 לְכִתְּוָתָהּ, וּמוֹכַח מִזֶּה שְׁאִין אִיסוּר לִישָׂא אִפִּילוֹ מְדַרְבְּנָן.
 106 מִתְרַצָּת הַגִּמְרָא: כִּי תֵּינִי מְתִינִיָּין – מִה שְׁשֵׁנוּ בְּמִשְׁנָה שְׁמוֹת
 107 לְכִתְּוָתָהּ לִישָׂא אֶת קְרוּבוֹתֶיהָ, הַכּוֹנוּהַ לְאַחֵר מִיָּתָה שֶׁל הָאֲנוּסָה
 108 אֹא הַמְּפֹתָה.
 109 הַגִּמְרָא מְבִרְרַת אֶת הַמְּקוֹר לְדִין הַמְּבוּאָר בְּמִשְׁנָה וּבְבְרִיתָא
 110 שְׁנוּשָׁאִין עַל הָאֲנוּסָה: מִנָּא הֵינִי מִיָּלִי – מִהִיכֵן לְמַדְנוּ דְּבָרִים אֵלּוֹ.
 111 דְּהֵינִי רַבָּנָן, בְּכּוּלָּן – בְּכָל הָעֵרִוּוֹת הָאֲמוּרוֹת בְּפִרְשַׁת קְדוּשִׁים (ויקרא
 112 ט) נֵאמַר בְּאִיסוּרֵן לִשׁוֹן שְׁכִיבָה, כְּגוֹן בְּכִלְתּוֹ נֵאמַר (שם יב) 'וְאִישׁ
 113 אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת כִּלְתּוֹ', וְכָאֵן, בְּאִשָּׁה וְאִמָּה וּבְקְרוּבוֹת הָאֲנָסוֹת לוֹ
 114 מִחֲמַת אִשְׁתּוֹ, נֵאמַר לִשׁוֹן קִיָּה, כְּגוֹן בְּאִיסוּר אִשָּׁה וְאִמָּה, נֵאמַר

1 (שם יד) וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אִשְׁהּ וְאֶת אִמָּהּ, והטעם ששינתה
2 התורה בלשונה, הוא כדי לומר לך, שרק זו שבה עליה ראשונה
3 בדרך ליקוחה, והיינו אשתו, שנעשתה אשתו על ידי קידושין, בה
4 אֲמָרָהּ עליו התורה את השניה, היינו את שאר קרובותיה, אבל אם
5 הראשונה שבה עליה היה באונס או פיתוי, שלא קידשה, לא
6 אסרה התורה עליו את קרובותיה.

7 רב פפא מקשה על כך: אֲמַר לִיה רַב פַּפָּא לֹאֲבִי, אֵלָּא מַעֲתָה שִׁלְשׁוֹן
8 'קִיחָה' מלמדת שדווקא על ידי קידושין אסרה תורה, נָבִי אַחֲוָתוֹ
9 דְּכֶתִיב (ויקרא כ יז) וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אַחֲוָתוֹ בֶּת אָבִיו או בֶּת אִמּוֹ,
10 הִנֵּי נָבִי – האם גם שם נאמר שדווקא דרך קִיחָה הוא דָּאֲסוּר לְבֹא
11 על אחותו, אבל דרך שְׂכִיבָה שְׂרִי ו-מותר. והרי בודאי אינו כן.

12 מתרץ אביו: אֲמַר לִיה אֲבִי לְרַב פַּפָּא, לִיקּוּחִין בְּתִיבָּה בְּתוּרָה כִּתְּם
13 לִשְׁוֹן לִיקּוּחִין הוֹכֵרֶת סָתֵם וְלֹא פִירְשָׁה הַתּוֹרָה אִם הַכּוּוֹנָה
14 לְנִישׁוּאִין או לְשִׁכְבָּה, בּמִקּוֹם הָרָאִי לְקִיחָה שֶׁל קִידוּשִׁין, כּוּוֹנָה
15 הַתּוֹרָה קִיחָה הֵינּוּ קִידוּשִׁין, וּבִכֵּךְ מִתּפַּרְשֶׁת הִדְרָשָׁה הָאִמּוּרָה
16 בְּבִרְיָתָא לִגְבִי קְרוֹבוֹת אֲשֶׁתוֹ שְׁנֵאמַר בָּהֶם קִיחָה לְדִרְשָׁה. אֲבָל
17 בּמִקּוֹם הָרָאִי רַק לְשְׂכִיבָה, כְּלוּמַר שְׁאִינוֹ רָאִי לְקִיחָה שֶׁל קִידוּשִׁין,
18 עַל כִּרְחֵךְ יֵשׁ לְפַרֵּשׁ אֶת הַלְשׁוֹן קִיחָה הָאִמּוּר בַּה שְׁמָה שֶׁאִסְרָה
19 הַתּוֹרָה הֵינּוּ בְּדֶרֶךְ שְׂכִיבָה, וְלִכֵּן אַחֲוָתוֹ שְׁאִין קִידוּשִׁין תּוֹפְסִים
20 בַּה, מִתּפַּרְשֶׁת לְשׁוֹן קִיחָה לְעֵנִין שְׂכִיבָה.

21 רבא מביא מקור אחר לדין האמור במשנה: רבא אמר, המקור לדין
22 זה שמי שאנס אשה, מותר לישא בתה, הוא מהבא, מסתירת
23 הפסוקים, בְּתִיב (שם יח ז) עֲרֹוֹת בֶּת בְּנֶךְ או בֶּת בְּתֶרֶךְ לֹא תִגְלַח,
24 ומשמע מזה, דווקא בת בןך שלך לא תגלה, הָא – אבל בֶּת בְּנָה
25 יִדְּהָ – של אשתו מאיש אחר, וכן בֶּת בְּתֶרֶךְ יִדְּהָ, שאינה בת בןך
26 או בת בתך, נָלִי – מותר לגלות, כלומר לישא אותם. ומצד שני
27 בְּתִיב (שם יז) עֲרֹוֹת אִשְׁהּ וּבְתָהּ לֹא תִגְלַח אֶת בֶּת בְּנָה וְאֶת בֶּת בְּתָה
28 לֹא תִקַּח, הרי מפורש בפסוק זה שבת בנה ובת בתה נאסרו עליו
29 אף על פי שאינם בת בנו ובת בתו. הָא בִּיצֵד יֵשׁ לִישֵׁב אֶת
30 הַסְּתִירָה, בַּחֲזָרָה צָרִיךְ לומר שְׁבָאָן – בפסוק הראשון, מדובר
31 בְּאֻנְסִין, שאנס אשה, ומלמדת הכתוב שאם נולדה בת לבתו
32 מאותה אשה, היא אסורה עליו, אולם אינו חייב על בת בנה ועל
33 בת בתה מאיש אחר. ואילו בְּאָן – בפסוק השני, מדובר בְּנִשְׁוּאִין,
34 שכיון שהיא אשתו חייב גם על בת בנה ובת בתה.

35 שואלת הגמרא: אִיפּוּךְ אֵאָא – שמוא נאמר להיפך, שהפסוק
36 הראשון שאוסר בת בןך ובת בתך מדויק שבת בנה ובת בתה
37 מאיש אחר ומותרות, נאמר בנשואה, ואילו הפסוק השני שאוסר
38 אפילו בת בנה או בת בתה מאיש אחר, נאמר באנוסה, ואם כן אין
39 מקור לכך שבאנס אשה מותר לישא בתה.

40 מיישבת הגמרא: עֲרִיֹוֹת וְשִׁאָר' בְּתִיב כְּהוּ – התורה כתבה בעריות
41 לשון 'שאר' וקירבת משפחה, שנאמר (ויקרא יח ז) אִישׁ אִשׁ אֶל כָּל
42 שֹׁאֵר בְּשָׂרוֹ לֹא תִקְרָבוּ לְגִלּוֹת עֲרָוָה, ומשמע שהגורם לאיסור הוא
43 'שאר בשרו' והיינו הקרובה, בְּנִשְׁוּאִין אִיבָא שִׁאָר, בְּאֻנְסִין אִיבָא

44 שִׁאָר – בנישואין שייך ענין של קורבת משפחה, אולם באונסין אין
45 ענין של קורבת משפחה, ואם כן כשהתורה אוסרת קרובות, סברא
46 היא לאסור יותר בקרובות אשתו, שיש בה 'שאר' מאשר קרובות
47 אנוסות.

48 שנינו במשנה: רבי יהודה אִסַּר בְּאֻנְסָת אָבִיו וכו' ומפותת אביו.
49 הגמרא מביאה מקור לדין של רבי יהודה: אֲמַר רַב יְהוּדָה לְרַב פַּפָּא רַב, מֵאִי מַעֲתָה דְרַבִּי יְהוּדָה שְׁאוּסַר בְּאֻנְסָת אָבִיו וּמְפוֹתַת אָבִיו. דְּכֶתִיב
50 (דברים כג א) לֹא יִקַּח אִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ אָבִיו וְלֹא יִגְלַח בְּנָה אָבִיו,
51 ומשמעות סופו של הפסוק, בְּנָה שִׁאָרָה אָבִיו – אשה שבה אביו
52 עליה אף בלא קידושין, לֹא יִגְלַח – לא יבוא הבן עליה. שואלת
53 הגמרא: וּמֵאִי דְבְּאֻנְסָת בְּתִיב פִּסּוּק זֶה, שמוא כוונת הפסוק לתת
54 אוזרה נוספת לאשת אביו. מבאר הגמרא: דְּכֶתִיב מַעֲלִיָּה דְקָרָא
55 – דבר זה נדרש ממה שנכתב בפסוק המפורש לו מלפניו (שם כב טז)
56 וְזֶתֶן הָאִישׁ הַשֶּׁבֶם עִמָּה לֹאֲבִי הַנֶּעֱרָה הַמִּשִּׁים בָּקָף, ופסוק זה מדבר
57 בענין אנוסה, וכיון שנסמך הפסוק האוסר לגלות כנה אביו לפסוק
58 זה המדבר באנוסה, משמע שגם הפסוק 'לא יגלה כנה אביו'
59 מתפרש באנוסה.

60 שואלת הגמרא: וְרַבָּנן מדוע אינם דרשים את הפסוקים כרבי
61 יהודה. משיבה הגמרא: אִי הָיָה סְמִיךְ לִיה – אם היה הפסוק 'לא
62 יגלה כנה אביו' סמוך ממש לפרשת אנוסה, אכן היו דורשים את
63 הפסוק בְּקָרָאֲמָר – כמו שפירשתי, שהפסוק אוסר את אנוסת אביו,
64 אבל הִשְׁתָּא ו-עכשיו דְּלֹא סְמִיךְ לִיה מִמֶּשׁ, שהרי הפסוק 'לא יקח
65 איש את אשת אביו' מפסיק ביניהם, אין הפסוקים נחשבים
66 כסמוכים, והפסוק 'לא יגלה כנה אביו' מִיבָּעִי לִיה לְכִדְרֵךְ עָנִן –
67 צריכים אותו לדרשתו של רב ענן, דְּאֲמַר רַב עֲנָן אֲמַר שְׁמוּאֵל,
68 בְּשׁוּמְרַת יָבֵם שֶׁל אָבִיו הִתְּנוּב מְדַבֵּר – הפסוק בא לאסור אשה
69 שנפלה ליבום לפני אביו ואביו עדיין לא ייבמה. וּמֵאִי – ומה
70 משמעות הכתוב בְּנָה אָבִיו, בְּנָה הָרָאִי לֹאֲבִיו, דהיינו שומרת יבם
71 של אביו, שדינו לייבמה ולקחתה לאשה, לֹא יִגְלַח בְּנָה.

72 שואלת הגמרא: מדוע יש צורך בפסוק זה לאסור שומרת יבם של
73 אביו, וְתִיּוּבָא לִיה – הלא גם בלא זה אסורה מִשּׁוּם שהיא דוֹדָתוֹ,
74 דהיינו אשת אחי אביו שאסורה אף לאחר מות בעלה.

75 משיבה הגמרא: פִּסּוּק זֶה בֹא לְעֵבֶר עֲלֶיהָ בְּשָׁנִי לְאִוִין, כלומר,
76 להוסיף לו לאו על הלאו של דודתה, ולחייבו גם משום 'לא יגלה
77 כנה אביו' שהיא שומרת יבם של אביו.

78 שואלת הגמרא: וְתִיּוּבָא לִיה – הלא גם בלא זה אסורה מִשּׁוּם
79 איסור בְּקָה לְשׁוֹן.

80 משיבה הגמרא: אף שהוא אסור בה משום שני לאוין, הוסיפה
81 התורה לְעֵבֶר עֲלֶיהָ – על שומרת יבם של אביו בְּשִׁלְשָׁה לְאִוִין, א.
82 משום דודתו. ב. משום יבמה לשוק. ג. משום שומרת יבם של אביו.
83 יישוב נוסף: וְאִיבָעִית אִיבָא – ואם תרצה אמור, שהפסוק 'לא יגלה
84 כנה אביו' נצרך כדי לאסור אותה לְאַחֵר מִיָּתָה שֶׁל אָבִיו, שכבר
85 נתבטל אז איסור יבמה לשוק.
86

במות דף צו עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום שישי) רכה

רחל ולאה, ויש לו שני אחים, שמעון ולוי, וְאֵתָא שְׁמֵעוֹן אַחִיו שֶׁל
 ראובן וְנֹסֵב בְּרָא מִיְנֵיהוּ – ונשא אחת מהן לאשה. וְאֵתָא בְּרָ לֵוִי
 וְנֹסֵב בְּרָ מִיְנֵיהוּ – ובא בן של לוי אחיו של ראובן, ונשא אחת מהן,
 וְקָאָמַר לִיה בְּרִיה דְּשְׁמֵעוֹן לְבָר בְּרִיה דְּלֵוִי – ובנו של שמעון שהוא
 בן הבת האחת, אומר לבן בנו של לוי שהוא בן של הבת השנייה,
 כך, אני ואתה בני שתי אחיות ושתי בנותיו של ראובן, וגם אני
 ואביך, בני שני אחים, שאני בנו של שמעון, ואביך בנו של לוי, וגם
 אני ואמך בני שני אחים, שאני בנו של שמעון ואמך בת של ראובן
 (ציור ז).

משנה

המשנה דנה בדיני יבום וחליצה באופנים שונים של אחים
 שנתגיירו: הַגִּיּוּרָה הַגִּיּוּרָה שְׁנֵתִיגִיּוּרֵי בְּנֵיהָ עָמָה – שנוולדו לה בנים כשהיתה
 גייה, ונתגיירו יחד עמה, ונשאו נשים ומת אחד מהם בלי בנים, לֹא
 חוֹלְצִין וְלֹא מַיְכְּמִין, שכיון שנוולדו לאב גוי אינם קרויים אחים מן
 האב. והדין כן אִפְּילוּ כְּשֶׁחֻרְתּוֹ שֶׁל הָרָאשׁוֹן הִיְתָה שְׁלֵאָה בְּקֻדְשָׁהּ,
 שהרתה קודם שנתגיירה, וְלִיְדֻתּוֹ בְּקֻדְשָׁהּ, שילדתו לאחר
 שהתגיירה, ואילו הַשְּׁנִי חֻרְתּוֹ וְלִיְדֻתּוֹ בְּקֻדְשָׁהּ, אף על פי ששניהם
 נולדו לאחר שנתגיירה, אין על האח חובת יבום, שכיון שהורתו
 של הראשון היתה מגוי, אינם נחשבים אחים מהאב. וְכֵן בַּשְּׁפָחָה
 כנענית שֶׁנִּשְׁתַּחֲרָרָה בְּנֵיהָ עָמָה, אין לאחים המשוחררים דין אחים
 מן האב.

גמרא

הגמרא מביאה מחלוקת השייכת למשנתנו. מספרת הגמרא: בְּנֵי
 יוֹדֵן אֶמְתָּא – בניה של יודן השפחה כנענית, אֶשְׁתַּחֲרֹר –
 השתחררו. שָׂרָא לְהוּ – התיר להם רב אֶתָּא בְּרַ יַעֲקֹב לְכָל אַחֵד מִן
 האחים, לְמַיְכְּסֵב נָשִׁי דְהָרְדִי – לשאת את אשת אחיו ללא צורך של
 יבום כלל ובלבד שנתאלמנה או נתגרשהו. משום שאינם נחשבים
 אחים, שגר שנתגייר הרי הוא כתינוק שנוולד. אֶמְרָ לִיה רַבָּא לִרְב
 אחא בר יעקב, וְהָא – (והרי) רַב שֵׁשֶׁת אֶסְרִי (מדרבנן) לשאת את
 אשת אחיו. אֶמְרָ לִיה רַב אחא בר יעקב, הוּא אֶסְרִי, וְאֵתָא שְׁרִינָא –
 ואילו אני מתיר נישואין כאלו.
 מבואר שנחלקו רב אחא בר יעקב ורב ששת לענין אחים שנתגיירו
 האם מותר אחד מהם לישא את אשת אחיו. הגמרא מבארת באלו
 אופנים שנויה מחלוקתם: באחים מִן הָאָב וְלֹא אחים מִן הָאֵם, כּוֹלֵי
 עֲלָמָא לֹא פְּלִיגֵי דְשָׂרִי – אין חולק על כך שמותר לכל אחד מהם
 לשאת את אשת אחיו, ואין לחשוש שיטעו הרואים לסבור שמותר
 לשאת אשת אחיו שלא במקום מצות יבום, שכן הכל יודעים
 שהטעם שמתירים להם באופן זה הוא משום שאין 'אחיה' מן האב
 לגר. באחים מִן הָאֵם וְלֹא מִן הָאָב, כּוֹלֵי עֲלָמָא לֹא פְּלִיגֵי דְאֶסְרִי
 מדרבנן לכל אחד מהם לשאת את אשת אחיו, משום שהרואים
 אינם יודעים שאין לגרים אלו קורבה, ויבואו להתיר גם בישראל
 אשת אח מן האם שנתאלמנה. כִּי פְּלִיגֵי – האופן שנחלקו הוא
 באחים מִן הָאָב וּמִן הָאֵם, שנקראים אחים פעמים על שם האב
 ופעמים על שם האם. מָאן דְּשָׂרִי – מי שמתיר את הנישואין (רב
 אחא בר יעקב) סובר, בְּתַר אֶתָּא שְׁרִינָא – מחשיבים אנו אותם
 כאחים מן האב, דְּהָא בְּנֵי פְּלִיגֵי קְרוּ לְהוּ – שהרי קוראים להם בני
 פלוני האב, ואין בני אדם מעלים על דעתם שהם גם בני אם אחת,
 וכיון שכן אין לחשוש שגם בישראל יבאו להתיר לאדם לשאת את
 אשת אחיו, שיודעים בני אדם שאף שקרויים בני אב אחד, לפי
 האמת אינם מאותו אב, שהרי סתם עובדת כוכבים זונה היא ואינם
 אחים. וְרַב שֵׁשֶׁת שאסר סובר, שיש להחשיבם גם כאחים מן האם,
 לפי דְּקָרוּ לְהוּ נָמִי בְּנֵי פְּלִיגִית – שהם קרויים בפי הבריות גם בני
 פלונית, וכיון שסבורים בני אדם שאף אחים הם מן האם, ואכן
 אחים הם, אם יראו שמתירים להם לישא את אשת אחיו, יבואו
 להתיר גם בישראל.
 הגמרא מביאה לשון אחרת במחלוקת רב אחא בר יעקב ורב

הגמרא מביאה כמה חידות ומשלים שהיו רגילים בני אדם
 לאומרו. משל ראשון: אשה אומרת, פלוני ראובן הוא אֶחָ שֶׁלִּי מֵאָב
 וְלֹא מֵאֵם, וְהוּא בְּעֵלָה דְאֵם, שנשא את אמי, וְאֵתָא בְּרִיתָה דְאֶתְתָּיה
 – ואני בת אשתו. וציורו, כגון שיעקב נשא את שרה ונולד לו
 ראובן, וחלף יעקב ואנס את רבקה, ונולדה ממנה בת, רחל, ובא
 ראובן (ושהוא בנו מאשתו שרה) ונשא את רבקה אנוסת אביו.
 ואומרת רחל על ראובן, שאחיה הוא מאב, לפי ששניהם בני יעקב
 הם, וגם בעל אמה, אנוסת אביו (ציור א).
 לומדת הגמרא: ממשל זה שאומרת האשה רחל 'זאנא ברתה
 דאנתתיה, היינו שאני בת אשתו רבקה, משמע שתפסו קידושי
 הבן (ראובן) באותה האם (רבקה) שהיא אנוסת אביו, אֶמְרָ רַבִּי בְּר
 חָמָא, דְּלֹא בְּרַבִּי יְהוּדָה דְּמַתְּנִיתִי, האוסר את אנוסת אביו.
 משל שני: אשה אומרת, פלוני זה אֶחָ שֶׁלִּי הוּא, וְכָרִי הוּא – והוא
 בן שלי, וחזרת ומחדדת חידתה, אֶתְתָּיה אֵנָּה דְּהָא דְּרִינָא
 אֶתְתָּיה – אחותו אני של תינוק זה (בני) שאני נושאת על כתפי.
 כיצד יתכן אופן זה. מִשְׁפַּחַת לָהּ – מוצא אתה אופן זה עֵינֻבָד
 כּוֹכְבִים הָאָב עַל בְּתוּ, ונולד בן, ואומרת אותה הבת שהוא בנה
 והוא גם אחיה מן האב (ציור ב).
 משל שלישי: אשה אומרת, שְׁלָמָא לָךְ בְּרִי – שלום לך בני, בַּת
 אֶתְתִּיךָ אֵנָּה – בת אחותך אני. כיצד יתכן אופן זה. מִשְׁפַּחַת לָהּ –
 מוצא אתה אופן זה עֵינֻבָד כּוֹכְבִים הָאָב עַל בְּתוּ, והוליד ממנה
 בן, ונמצא שבת בתו היא אמו של הולד וגם בת אחותו של הולד
 מצד האב (ציור ג).
 משל רביעי: אשה אומרת, דְּלֹאִי דְּדָלוּ דְּוֹלָא – בני פועלים שדולים
 מים ומשקים השדות, אליכם שואלת אני חידה זו, לִיפּוּל כְּכֹו פְּתִיר
 פְּתִיר – הרי נפלה לכם חידה זו שהיא מוסתרת וצריכה פתרון, כדי
 שתפתרו אותה. דְּהָא דְּרִינָא הוּא בְּרַ – שזה שאני נושאת על
 כתפי הוא בני, וְאֵתָא בְּרַת אַחֵיהּ – ואני בת אחיו. כיצד יתכן הדבר.
 מִשְׁפַּחַת לָהּ, עֵינֻבָד כּוֹכְבִים הָאָב עַל בְּתוּ והוליד ממנה בן, לולד
 זה ולבן העובד כוכבים שהוא אביה של אמה, יש אותו אב, נמצא
 שאשה זו היא אם הולד מצד אחד וגם בתו של אחי הולד מצד
 אביו (ציור ד).
 משל חמישי: אשה אומרת, בְּיָא בְּיָא – אני קובלת ומתלוננת מֵאָב
 וְהוּא אָב – על אחי שהוא גם אבי, וְהוּא בְּעַל שֶׁלִּי, וְהוּא גַם בְּרַ – בן
 בְּעַל שֶׁלִּי, וְהוּא בְּעֵלָה דְאֵם שֶׁלִּי, וְאֵתָא בְּרִיתָה דְאֶתְתָּיה – ואני בת
 אשתו, וְלֹא יְהִיב פִּיתָא לְאַחֵיהּ יְתָמִי בְּנֵי בְּרִיתָה – ואינו נותן פת
 לחם לאחיו היתומים, שהם גם בני בתו. כיצד יתכן אופן זה.
 מִשְׁפַּחַת לָהּ, עֵינֻבָד כּוֹכְבִים הָאָב עַל אִמּוֹ והוליד מִמֶּנָּה בַּת, נמצא
 שהוא גם אביה של אותה הבת, והוא גם אחיה, ששניהם מאותה
 האם, וְחֹרָר וְכָא עַל אִמְתָּה בַּת, ובכך נהיה בעלה, וְחֹרָר וְכָא – אביו
 של אותו עובד כוכבים וְכָא עֲלִיתָ, כך שגם הוא נהיה לבעלה
 ונמצא שבעובד כוכבים הראשון (שהוא אב, אח, ובעל לבת זו)
 הוא גם בנו של בעלה, והוליד מִמֶּנָּה חֹזֶק בְּנִים. נמצא שהעובד
 כוכבים הראשון הוא אביה וגם בעל אמה, וכן אחיה, והוא בעלה,
 ובן בעלה השני (חזקן), והוא אח לילדים שהוליד אביו ממנה.
 וכשמת, נתייתמו האחים שהם גם בני בתו (ציור ה).
 משל שישי: אשה אומרת, אֵנָּה וְאֵת אֶחִי – אני ואתה אחים, וגם
 אֵנָּה וְאִבְכֹּךְ אֶחִי – אני ואביך אחים, אֵנָּה וְאִמְךָ אֶחִי – ואני ואמך
 אחיות. מִשְׁפַּחַת לָהּ, עֵינֻבָד כּוֹכְבִים הָאָב עַל אִמּוֹ והוליד מִמֶּנָּה שְׁתֵּי
 בָּנוֹת, נמצא ששתי בנותיו הן גם אחיותיו מאמו, וְחֹרָר וְכָא עַל אֶתָּה
 מִן והוליד מִמֶּנָּה בֶּן, וְכָרִי לִיה אֶתְתָּיה דְאֶיָּמָא וְקָאָמַר לִיה הִבִּי
 – וקוראת לו (לבן) הבת השנייה של אותו עובד כוכבים שהיא
 אחות אמו ואומרת לו כך, אתה אחי שהרי יש לנו אותו אב, ואביך
 גם הוא אחי מן האם שהרי יש לנו אותה אם, וגם אני ואמך אחיות
 מאב (ציור ו).
 משל שביעי: אֵנָּה וְאֵת בְּנֵי אֶחִי – אני ואתה בני אחים, אֵנָּה וְאִבְכֹּךְ
 בְּנֵי אֶחִי – אני ואביך בני אחים, וגם אֵנָּה וְאִמְךָ בְּנֵי אֶחִי – וגם אני
 ואמך בני אחים. כיצד יתכן אופן זה. הָא בְּרִיתִיךָ נָמִי מִשְׁפַּחַת לָהּ
 – אופן זה שייך שיהיה גם בהיתר, כְּגוֹן רַאֲבִין שֵׁשֶׁת לוֹ שְׁתֵּי בָּנוֹת,

1 ששת: וְאִכָּא דְאָמַר, פְּלִיג רב אָהֳא בר יעֶקב – ויש מי שאומר, שרב
 2 אחא בר יעקב חולק ומתיר לכל אחד מהם לשאת את אשת אחיו,
 3 אֶפִּילוּ בִּאֲוֹפֹן שְׁהָגִירִים הִלְלוּ הֵם אֶחָד מִן הָאֵם וְאִינֵם אֲחִים מִן הָאֵב.
 4 וּמֵאֵי מַעֲמָא, מִשּׁוּם שְׁנֵי שְׁנֵי צִדִּי בְּקָטָן שְׁנוּלָה דְּמִי ו-נחשב.
 5 הגמרא מקשה על רב אחא בר יעקב ממשנתו: תָּנִן – שֵׁנִינו
 6 בְּמִשְׁנַתָּה הֵיזֵרְתָּ שְׁנֵי צִדִּי בְּנֵי עַמָּה, לֹא חוֹלְצִין וְלֹא מֵיִבְּמִין, מֵאֵי
 7 מַעֲמָא – מדוע אסור להם לייבם, לֹא – וְכִי אֵין הֵטַעַם מִשּׁוּם דְּאֶסְרִי
 8 מִדְּרַבְּנָן לְשֹׂאת אֶת אֶשְׁתָּהּ מִשּׁוּם שֶׁהֵם אֲחִים מִן הָאֵם.
 9 דוחה הגמרא: לֹא, אֵין כּוּונַת הַמִּשְׁנָה שֶׁהֵם אֲסוּרִים זֶה עַל זֶה, אֲלֹא
 10 רַק דְּאֵינָה בְּתוּרַת ו-בְּחֻבּוּת חֲלִיצָה וְיִיבּוּם, כִּיּוֹן שְׁאִינֵם אֲחִים מִן
 11 הָאֵב, וְיִשְׂרָאֵל לְעֻלָּמָא – והיא מותרת להינשא לכל העולם בלא יבום
 12 או חליצה, וְאֵינְהוּ – והם והאחים החיים: נָמִי שְׂרֹ – גם מותרים בה.
 13 הגמרא מקשה על כך: וְהָא קָתְנָי בְּסִיפָא שֶׁל הַמִּשְׁנָה אֶפִּילוּ הוֹרְתוּ
 14 שֶׁל רֵאשׁוֹן שֶׁל בְּקֻדּוּשָׁה וְלִידְתוֹ בְּקֻדּוּשָׁה, וְהִשְׁנִי הוֹרְתוֹ וְלִידְתוֹ
 15 בְּקֻדּוּשָׁה, וּמִשְׁמַע שֶׁבִּאֲוֹפֹן זֶה יֵשׁ חִידוּשׁ גָּדוֹל יוֹתֵר, אֵי אֶמְרַת
 16 בְּשִׁלְמָא אֶסְרִי – הדבר מובן אם אתה אומר שכוונת המשנה 'לא
 17 חולצין ולא מייבמין' היא לא רק שאין מצות יבום, אלא אף
 18 שאסור לייבם, הֵינִי דְקָתְנִי – הרי שלך נקטה המשנה במקרה
 19 השני 'אֶפִּילוּ', מִשּׁוּם שִׁישׁ חִידוּשׁ בְּדִבְרֵי דָאָה עַל גַּב דְּהָאֵה הִרְאִישׁוֹן
 20 הוֹרְתוֹ שִׁלְאָ בְּקֻדּוּשָׁה וְלִידְתוֹ בְּקֻדּוּשָׁה, וְהָאֵחָד הִשְׁנִי הוֹרְתוֹ וְלִידְתוֹ
 21 בְּקֻדּוּשָׁה, וְכִשְׁתֵּי אֶמְהוּת דָּמּוּ – ודומה הדבר כאילו נולדו לשתי
 22 אמהות, וְאִינֵם אֲחִים, מַחֲדַשְׁתָּ הַמִּשְׁנָה שֶׁאֶפִּילוּ הֵכִי אֶסְרִי
 23 הַאֲלַמְנָה וְאִחִי בַעֲלוֹהָ זֶה עַל זֶה, מִכִּיּוֹן שֶׁגַּם הִרְאִישׁוֹן לִידְתוֹ
 24 בְּקֻדּוּשָׁה וְהִרְיָהּ הֵם אֲחִים מִהָאֵם, וְאֲסוּרִים בְּנֵשִׁי אֲחִיהֶם מִן הַתּוֹרָה.
 25 אֲלֹא, אֵי אֶמְרַת שְׂרֹ – אם תאמר שלא באה המשנה להשמיע
 26 בְּדִבְרֵיהָ 'לא חולצין ולא מייבמין' אלא שמותרת אשת המת לשוק
 27 בלא יבום וחליצה, כפי שנקט רב אחא בר יעקב, מֵאֵי – מה כוונת
 28 הַמִּשְׁנָה בְּאוֹמְרָהּ 'אֶפִּילוּ', הִרִי לִגְבִּי הִתֵּר הָאִשָּׁה לְשׁוֹק בְּלֹא יבום
 29 או חליצה, אֵין חִידוּשׁ כִּשְׁהֵם נִרְאִים בְּנֵי שְׁתֵּי אִמָּהוֹת יוֹתֵר מֵאִשֶּׁר
 30 כִּשְׁהֵם נִרְאִים אֲחִים מִהָאֵם.
 31 מִתְּרַבַּת הַגְּמָרָה: אֵף בְּדִין זֶה שֶׁמִּתּוֹרַת לְשׁוֹק יֵשׁ בְּכָךְ חִידוּשׁ, דָּאָה
 32 עַל גַּב דְּתִרְוּיָהוּ – שְׁנֵי הָאֲחִים לִידְתָּן בְּקֻדּוּשָׁה, וִישׁ מִקּוֹם לַחֲשׁוֹשׁ
 33 שֶׁבְּנֵי אָדָם יוֹשִׁיבוּם בְּאֲחִים מִן הָאֵב, וְהִתִּי לְאִיחֻלּוּפִי בִּישְׁרָאֵל –
 34 וְאִם נִתְיַרְנָה לְשׁוֹק בְּלֹא יבום וחליצה, יבואו להחליף ולהתיר אף
 35 בישראל יבמה לשוק בלא יבום וחליצה, אֶפִּילוּ הֵכִי שְׂרֹ – מותרת
 36 היא לשוק בלא יבום וחליצה, מִכִּיּוֹן שֶׁהִכֵּל יוֹדְעִים שֶׁמָּה שֶׁהִתִּירוּ
 37 לְשׁוֹק הוּא מִשּׁוּם שִׁיבּוּם תְּלוּי בְּאִחּוּהָ מִן הָאֵב, וְאִינֵם נֹחֲשִׁיבִים
 38 לְאֲחִים מִן הָאֵב כִּיּוֹן שֶׁהָאֵחָד הִרְאִישׁוֹן הוֹרְתוֹ הִתֵּהָ שִׁלְא בְּקֻדּוּשָׁה.

39 הגמרא מביאה לשון אחרת שבא לסייע לרב אחא בר יעקב
 40 מהמשנה: אִיכָא דְאָמַר, הֵכִי נָמִי מִסְתַּבְּרָא דְשְׂרֹ – שְׁכוּנַת הַמִּשְׁנָה
 41 להשמיע דבר זה שמותרת להינשא לשוק, דְקָתְנִי בְּמִשְׁנָה, אֶפִּילוּ
 42 הוֹרְתוֹ שֶׁל רֵאשׁוֹן שִׁלְא בְּקֻדּוּשָׁה וְלִידְתוֹ בְּקֻדּוּשָׁה, לֹא חוֹלְצִין וְלֹא
 43 מֵיִבְּמִין. אֵי אֶמְרַת בְּשִׁלְמָא שְׂרֹ, שְׁכוּנַת הַמִּשְׁנָה הַלְתִּירָא אוֹתָהּ
 44 לְהִינְשָׁא לְשׁוֹק וְאֵין כּוּונַת הַמִּשְׁנָה לְאוֹסְרָהּ עַל אֲחִי בַעֲלָהּ, הֵינִי
 45 דְקָתְנִי בְּמִשְׁנָה לְשׁוֹן 'אֶפִּילוּ', לְהַשְׁמִיעֵנוּ חִידוּשׁ, דָּאָה עַל גַּב
 46 דְּתִרְוּיָהוּ – שְׁנֵי הָאֲחִים לִידְתָּן בְּקֻדּוּשָׁה, וְהִתִּי לְאִיחֻלּוּפִי בִּישְׁרָאֵל –
 47 שִׁישׁ מִקּוֹם לְרוֹאִים לְטַעוֹת שֶׁהֵם אֲחִים גְּמוּרִים וְאִם נִתְיַרְנָה לְשׁוֹק
 48 יֵשׁ לַחֲשׁוֹשׁ שִׁיבּוּאוֹ לְהִתִּיר גַּם בִּישְׂרָאֵל יִבְמָה לְשׁוֹק בְּלֹא יבום
 49 וְחִלְצָה, אֶפִּילוּ הֵכִי שְׂרֹ – בְּכֹל אֲוֹפֹן מִתּוֹרַת הִיא לְשׁוֹק, כִּיּוֹן שֶׁהִכֵּל
 50 יוֹדְעִים שִׁסִּיבַת הַלְתִּירָא הִיא מִכִּיּוֹן שֶׁאֵין לָהֶם דִּין אֲחֻהָ מִן הָאֵב,
 51 מִשּׁוּם שֶׁהוֹרְתוֹ שֶׁל הִרְאִישׁוֹן הִתֵּהָ שִׁלְא בְּקֻדּוּשָׁה. אֲלֹא אֵי אֶמְרַת
 52 שְׁכוּנַת הַמִּשְׁנָה לְהַשְׁמִיעַ דְּאֶסְרִי לִיבּוּם, מֵאֵי –[מה] חִידוּשׁ
 53 בְּסִיפָא שֶׁמִּשְׁמַעוּנוּ נִקְטָה הַמִּשְׁנָה לְשׁוֹן 'אֶפִּילוּ', הִרִי אֲדִרְבּוּ,
 54 כְּשִׁלְדִית שְׁנִיָּהּ הִתֵּהָ בְּקֻדּוּשָׁה, הִרִי זֶה סִיבָה לְאוֹסֵר לְשֹׂאת אֶת
 55 אֶשְׁתָּהּ אֲחִיו, כִּיּוֹן שֶׁהֵם נֹחֲשִׁיבִים אֲחִים מִן הָאֵם.
 56 דוחה הגמרא: הַמִּשְׁנָה נִקְטָה לְשׁוֹן 'אֶפִּילוּ' כִּי לְהַשְׁמִיעֵנוּ חִידוּשׁ,
 57 דָּאָה עַל גַּב דְּרֵאשׁוֹן הוֹרְתוֹ שִׁלְא בְּקֻדּוּשָׁה וְלִידְתוֹ בְּקֻדּוּשָׁה, וְהִשְׁנִי
 58 הוֹרְתוֹ וְלִידְתוֹ בְּקֻדּוּשָׁה, וְכִשְׁתֵּי אֶמְהוּת דְּמִי – שֶׁהִדְבֵּר נִרְאָה כְּאִילוּ
 59 נולדו לשתי אמהות, אֶפִּילוּ הֵכִי אֶסְרִי, כִּדְעַת רַב שֶׁשֶׁת.
 60 הגמרא מביאה ברייתא לסייע לרב ששת ושלא כרב אחא: הָא
 61 שְׁמַע, שְׁנֵי אֲחִים תְּאוּמִיִּם נִרְיִים – שְׁנִתְגִּירוּ לְאֲחָד לִידְתָּהּ, וְכֵן
 62 מִשְׁתַּבְּרִים – אֲחִים תְּאוּמִיִּם שֶׁהִיוּ עֲבָדִים וְנִשְׁתַּחֲרַרוּ, לֹא חוֹלְצִין
 63 וְלֹא מֵיִבְּמִין, שֶׁאִם אֶחָד מֵהָאֲחִים הִגְרִים נִשָּׂא אִשָּׁה בְּלֹא בָנִים,
 64 אֵין אֲלַמְנָתוֹ חוֹלְצַת אוֹ מִתִּיבְמַת לֹאחַ הָחַי. וְאֵין הָאֲחִים חֲזִיבִין כֹּל
 65 אֶחָד עַל אֶשְׁתָּהּ אֲחִיו מִשּׁוּם אֶשְׁתָּה אָה, אֶפִּילוּ אִם נִשָּׂאוּ לְנִשְׁתִּיהֶם
 66 לְאַחֵר שְׁתַּגִּירוּ, מִשּׁוּם שֶׁגַּם שְׁתַּגִּייר הִרִי הוּא כְּקִטְוֹן שְׁנוּלָה, וְלִכֵּן
 67 אֵינֵם נֹחֲשִׁיבִים לְאֲחִים כֹּלל וְאֶפִּילוּ לֹא אֲחִים מִן הָאֵם, וְאִם הִתֵּהָ
 68 הוֹרְתָן שִׁלְא בְּקֻדּוּשָׁה וְלִידְתָּן בְּקֻדּוּשָׁה, שֶׁנִּתְעַבְרָה אִמָּם קוֹרֵם
 69 שֶׁהִתְגִּיירָה, וְיִלְדָה אוֹתָם מִשְׁתַּגִּיירָה, אֵף בִּאֲוֹפֹן זֶה לֹא חוֹלְצִין וְלֹא
 70 מֵיִבְּמִין. אֲבָל חֲזִיבִין עֲלֵיהָ כִּרְתָּ מִשּׁוּם אֶשְׁתָּה אָה, כִּיּוֹן שֶׁהֵם אֲחִים
 71 מִהָאֵם, שֶׁהִרִי לִידְתָּהּ הִתֵּהָ בְּקֻדּוּשָׁה, וְאִם הִתֵּהָ הוֹרְתָן וְלִידְתָּן
 72 בְּקֻדּוּשָׁה, שֶׁהוֹרְתָם הִתֵּהָ לְאַחֵר שְׁתַּגִּיירָה אִמָּם, הִרִי הֵן בִּישְׁרָאֵלִים
 73 לְכָל דְּבִרְתָּהּ. קָתְנִי מִיָּתָה – מִכֹּל מִקּוֹם שֶׁנִּינוּ בְּבִרְיִיתָא, שֶׁבִּאֲוֹפֹן
 74 שֶׁהוֹרְתָם וְלִידְתָּהּ הִתֵּהָ שִׁלְא בְּקֻדּוּשָׁה, אֵין חֲזִיבִין מִשּׁוּם אֶשְׁתָּה אָה.
 75 מִדִּיּוּקַת הַגְּמָרָה: מִלְשׁוֹן הַבְּרִייתָא 'אֵין חֲזִיבִין' מִשְׁמַע דְּחִיּוּבָא לִיבָא
 76 – שֶׁרַק חִיּוּב כִּרְתָּ אֵין בְּכָךְ,